

PŘÍBĚH
GASTROZÁVISLÁKA

HOST

Ted' umřu?

Ještě ne, ještě ne.

Všechno je tu šedé. Bleděmodré a bílé.

Do tohoto světa nepatří vůně ani pachy, a stejně smrdí jako zdechlina.

Zdravotní sestra na pohotovosti v nemocnici svatého Görana mě bere za ruku a říká:

„Četla jsem vaše knihy o Malin Forsové.“

Jsem si skoro jistý, že říká právě tohle.

„Líbily se mi.“

Potom dodává: „Budete psát dál. Ještě neumřete.“

Obličej ze spodu, krky splývající s bradami a bílá látka, která se neslyšně ohýbá.

Odpovím jí?

Dokážu to?

Budu zdvořilý jako obvykle a řeknu: „Díky, to je fajn.“

Ne.

Přišel jsem o hlas. Vytratil se před chvílí, v sanitce nebo ještě v bytě na Upplandské, když jsem se zhroutil na podlahu a moje tělo se proměnilo v hromádku svalů zkroucených v křeči.

Duní mi v uších.

Jako bych stál pod obřím vodopádem a snažil se rozpoznat cizí hlasy.

Kolik jich je?

Nejmíň deset, mačkají mě, popotahují a štouchají do mě.

„Nemůžu nahmatat tep.“

„Nasadíme kyslík?“

„Dýchá se vám špatně, Monsi?“

Asi jako brčkem, chci odpovědět.

„Potřebuju další vstupy.“

„Ted' vás píchnu do krku.“

„K srdci taky?“

Slyším ta slova opravdu? Nebo takhle zní můj vzdalující se život?

„Monsi, jste tu s námi?“

Měl bych být?

„Teď to štipne,“ ale mně je tak zle, že bolest skoro necítím.

Chtěl bych před tím okamžikem utéct, chtěl bych rozložit čas, prostor, zmizet pryč, nepotřebuju tuhle zkušenost, abych o ní mohl vyprávět, chci domů.

Ale kde to je?

V hotelovém apartmá, které se podobá tomuhle sálu akutního příjmu?

V malé místnůstce, v jídelně jenom pro tebe a pro mě, s prostřeným stolem? S černými, s bílými stěnami?

V Tokiu? V Tokiu jsem ještě nikdy nebyl.

Ještě nikdy jsme tam nebyli.

Chtěl bych tě mít u sebe, miláčku. Chtěl bych se ti dívat do očí, poslouchat tvůj dech, který by mě držel při životě.

Cítím, jak mi do žil proudí tekutina s antibiotiky, až do nejtenčích kapilár, do všech zákoutí těla.

Vidím neznámé lidi s tvářemi připomínajícími vážné orientační masky a tím, koho tu na tvrdém lehátku křísí jako umírajícího pacienta v nějakém starém americkém seriálu, už nejsem já.

A přece jsem to já. Tohle tělo, ověšené hadičkami a s kyslíkovou maskou na obličej, jsem já.

Jsem tady.

Dívám se teď na sebe shora?

Nevím.

Stěny místnosti mění barvu, z převážně šedé na světlemodrou a dál až k hnědé v odstínu kachních jater, zlatavých, grilovaných, mastných, s pravidelnou mřížkou, a pak ke třpytivě žluté v odstínu mangového pyré. A nevolnost se ozývá silněji, tělo mám studené jako led, Bože, pomoz mi, nikdy jsem se necítil hůř, začínám se třást, každíčký sval v těle jako by se chtěl smrštit a já se dávám do křiku, ale nikdo v sále mě neslyší, nikdo nereaguje, protože ani moje bolest už nemá hlas.

Už si ani nevzpomínám, jak můj hlas zní.

„Je mi příšerně špatně,“ šeptám a vlastní hlas si zase vybavuju, ti lidé už mě slyší a ona, ta mladá lékařka, která mi má zachránit život, říká:

„Něco vám na to dáme.“

Postarejte se o mě, myslím si.

Cítím, že se mi kyslíková maska tiskne na ústa, dýchám, zavírám oči a přemýšlím, jak jsem se tu vůbec ocitl?

Kde hledat začátek?

Kdekoli, vůbec nikde.

Odpověď by mohla znít, že všechno začalo před dvěma dny, ale možná taky před mnoha týdny, měsíci, roky, desetiletími, o celé generace dřív.

Ovšem právě tahle odpověď má svůj začátek ve třpytu Operního sklípku, pod nádhernými freskami, v hřejivé náruči vyřezávaného obložení stěn, u stolu číslo sedmnáct, kde sedím se svým nejlepším přítelem, který vydělává mraky peněz a před několika lety málem zemřel na mozkovou mrtvici.

Výron krve v blízkosti mozkové kůry byl ale přece jen k něčemu dobrý. Vidáme se teď častěji, můj nejlepší přítel a já.

Připadá nám to tak nějak důležité, i když nahlas bychom si to nikdy neřekli.

Také je pro nás podstatnější než kdy dřív, abychom co nejlépe využili každíčkou vteřinu vymezeného pozemského času, takže si po společném tréninku v lázeňském komplexu Sturebadet obvykle dopřáváme nějakou lepší večeři. Třeba humra a mořský jazyk v Östermalmské tržnici nebo deset centimetrů tlustou grilovanou pakambalu v restauraci Wedholms Fisk, kde ji podávají zalitou nahořklou, nakyslou, neskutečně tučnou holandskou omáčkou se šalotkou, proti níž by určitě nic nenamítal ani sám zakladatel restaurace Bengt Wedholm, kdyby ještě žil.

Ale toho večera volíme Operní sklípek.

Poprvé od té mrtvice.

Mám žízeň.

Someliéři Carl Frosterud a Per Eriksson mi donesli exemplář encyklopedického vinného lístku vázaného v kůži.

Nic si z něj ale neobjednám, protože můj nejlepší kamarád už alkohol nepije a sám celé láhve nezvládnou, dnes večer ne, i když už jsem to taky zkoušel. Naposledy myslím v Macau.

Místo toho požádám, aby otevřeli několik opravdu skvostných láhví a nosili mi víno po sklenkách. Brzy už mám před sebou pohár Montrachetu, kroužím s ním, vdechuju vanilkové aroma.

Pak přichází na řadu humr, macatý ocas trůní na bělostném porcelánu, který se leskne ve světle svíček, a my si povídáme o práci, o kamarádech, o přátelství, o dětech a o ženách, pak o šílenství a o jídle a o víně a o hotelech a o drahém cestování letadlem, okolní svět pro nás mizí, jako obvykle se necháváme ukolébat a dostáváme se do jakéhosi hlubokého bdělého kómatu, kde se nepřipouští existence nemocí ani jiných útrap.

Zaměstnanci Operního sklípku se vyznají, hodiny rychle ubíhají, světlo je čím dál mazlivější a on je naživu, můj nejlepší přítel.

Společně kloužeme počínající nocí, jako jepice po zrádné vodní hladině.

Jsem naživu.

Máme spokojené manželství.

Zdravé děti.

Potřebujeme víc důvodů, proč oslavovat nádheru života?

Když se nám dostalo takového štěstí a takové příležitosti?

Břicho mám nacpané humrem a srnčím, povolil jsem si kalhoty a do žaludku mi proudí další a další víno, burgundské, barolské, pak tuším nějaké z Provence, a začínám být opilý, ale mého strážlivého přítele to nijak neznepokojuje a Carla Frosteruda taky ne.

„Mohu nabídnout nějaký sýr?“

„Sýr? Nejlepší nápad, jaký jsem kdy slyšel.“

A brzy přede mnou stojí i sedm sklenic s různými sladkými víny plus další Barolo a já to všechno sním a vypiju.

Potom kávu.

A něco tvrdšího.

Náš stůl obklopují vozíky s digestivy a Per Eriksson ví přesně, co mám rád: hodně staré, suché pálenky, ve kterých může ovoce, zbažené své nadbytečné sladkosti, zazářit jako leštěná perleť. Pálenky, v nichž chuť plodů vyniká jako žhnoucí i ledová přírodní síla, takové, co chutnají po hruškách či po jablkách víc, než se to kdy podaří ovoci samotnému.

Osm skleniček.

Po třech centilitrech.

Calvados z roku 1888.

Nějaký koňak snad z doby, kdy ještě Kristus chodil po zemi.

A můj přítel, který má potíže s rovnováhou, mě musí odvést k taxíku a já doma usínám v předsíni na podlaze. Probouzím se s takovou kocovinou, že bych se nejraději svlékl z kůže, a ploužím se po schodech do postele.

Ty odvádíš děti do školy.

Já spím.

Probouzím se.

Obědváme a já se cítím mizerně, což se dalo čekat, ale stejně něco není v pořádku.

Když jdu na záchod, vyletí to ze mě. Ze střev se mi hrnou úplné přívally.

Večer anální vodopád pokračuje, kolem dvanácté začínám i zvracet a noc trávím na záchodě, před sebou kbelík, a zvracím šestkrát, nemůžu spát, zkouším se napít a zase zvracím, a Bože na nebesích anebo v pekle, ještě nikdy mi nebylo tak zle. Kde se stala chyba?

Je to opravdu jen obyčejná žaludeční nevolnost?

Probouzí se můj šestiletý syn a je bez sebe štěstím. Chystá oslavu pro kamarády, a tak se s ním i s naší osmiletou dcerou pouští do příprav a zařizování. A já zvracím a sténám a za tři hodiny se k nám má přihrnout patnáct dětí. Kam potom půjdu?

Těžko v sobě ještě můžu mít nějaké tekutiny.

Přesto vodopády a zvracení pokračují.

Ležím v posteli stočený do klubíčka.

Je mi zima.

Začínám vidět dvojité.

Klesá mi teplota.

„Dojeď si taxíkem na pohotovost,“ říkáš.

Nechci. Pozvracel bych taxík.

Mám křeče v obou nohou a v zádech, křičím bolestí a děti přicházejí do ložnice, vyděšeně na mě zírají, dcera se dává do pláče a já se ploužím do sprchy, musím se zahřát, musí se mi ulevit, a zase ty křeče ve svalech, nohy mám napnuté jako klády a řvu bolestí, teď ještě hlasitěji, nemůžu si pomoci.

V uších mi duní.

Vodopády.

Padaající hvězda v jiné galaxii.

A mně je zle, ale už nezvracím.

Ani z druhého konce nic.

Moje tvář v zrcadle koupelny.

Vypadám jako mrtvola: anemicky, jako bych opustil své vlastní tělo.

Obličej se podobá lebce.

Umírám.

Nebo ne?

Cestou zpátky do ložnice mě zase chytají křeče.

Hroutím se na borovicovou podlahu, jako by mě někdo střelil do zad puškou na losy.

Díváš se na mě. Zavolám sanitku, říkáš.

Ne.

Ale jo.

Nemůžu vstát.

Zavolej.

Uběhne pět minut. Pak sanitka přijede. Čtvrt hodiny předtím, než mají dorazit hosté a než začne oslava.

Urostlý záchranář mě nechce prohlédnout. Lesba, která přijela s ním, se tváří otráveně a lhostejně.

„Necítím tep.“

Odnášejí mě, sousedi z Upplandské stojí v oknech a civí na tělo na nosítkách, na toho málem nebožtíka, kterého vlečou přes jejich dvůr.

Na tu skoro už mrtvolu. Ta mrtvola jsem já.

Někdo mě pleská po tvářích.

Sanitka nikde nezastavuje, sirény, slyším je opravdu?

Lákají mě k sobě.

Chci spát.

Jsem unavený, tak unavený.

„Snažím se vám píchnout injekci do krku, Monsi, zkuste ležet klidně.“

Já ležím klidně, myslím si.

Takže vám se líbily moje knihy?

„Vypadá to na otravu krve.“

„35,9.“

Takže žádná žaludeční nevolnost. Otrava krve. Na tu člověk může umřít.

Jakou barvu mají stěny místnosti?

Barvu smrti.

Nebo života?

Černou, bílou.

Ta místnost musí mít barvu života. Ty, miláčku, děti, všechno, co jsme spolu dokázali a ještě dokážeme. Všechno, co jsme zvládli. Nemohlo to být zbytečné.

Příšery.

Nemůžu vás s nimi nechat samotné.

Nemůžu.

Chci se obklopit tím světem, láskou a teplem, které bývaly moje.

Slovy, rukama, talířky, věcmi v nich a na nich.

Pomozte mi, prosím.

Nechci, aby se tenhle příběh uzavřel.

Možná ale zrovna začíná?

Anebo končí?

Věci, které jsem jedl.

Jedl jsem.

Odjakživa jsem jedl.

Víc než polovinu života jsem cestoval křížem krážem po světě, abych hledal a nacházel věci, které stojí za to ochutnat, a troufám si tvrdit, že jsem uspěl.

Jedl jsem.

Sytil jsem se.

Prožíval jsem svůj život v nejúžasnějším nočním osvětlení, na patře jsem neustále cítil nejvybranější, nejvýbušnější chutě, které svět zná; hvězdný prach, rozkoše snů pro rozmazlené chuťové buňky.

Hodiny u monitoru, hodiny v letadle, hodiny ve frontách před imigrační kontrolou, hodiny v taxíku, hodiny v hotelech a pak hodiny a hodiny u stolů v restauracích nebo u spoře osvětlených barových pultů, v omamné vůni tabáku, čerstvě natočeného piva a právě načatých láhví drahého, desítky let starého vína.

Otevíral jsem ústa. A co jsem do nich vkládal?

Čas se dělí na předtím a potom.

Potom – po grilovaných krevetách se špenátem, s nudličkami vepřové slaniny a krustou z pražených mandlí, které nám servíroval Juan Mari Arzak ve své restauraci v baskickém San Sebastiánu, když mně bylo třiadvacet a tobě dvacet.

Baskicko se tehdy považovalo za nebezpečné, ETA byla na vrcholu sil.

Vyhazovali lidi do vzduchu, i kuchaře.

Jedl jsem krevety od Juana Mariho a to jídlo znamenalo pro můj život něco jako kotvu, první skutečný záchytný bod, díky kterému se naše rozervané duše na několik krátkých vteřin rozezpívaly, a my si přes stůl pošeptali:

„Přesně takové to má být. Přesně takhle to má vypadat.“

Čas tu neexistuje.

Tak jsme to asi cítili.

A když neexistuje čas, neexistují ani vzpomínky.

Takže člověk možná nemá ani tělo.

Tohle všechno, tyhle krevety v téhle místnosti připravované těmito lidmi, chutná po skvělém, šťastném, úžasném, bezstarostném životě.

Po našem životě.

Takový má být.

Ale co bylo předtím?

Proč právě my? Co jsme našli v sobě navzájem a u jiných jsme to neviděli?

Nechceme se to dozvědět, miláčku. Ještě ne.

Narodil jsem se předčasně. Tolik můžu prozradit už teď.

Ležel jsem v inkubátoru, nikdy jsem nesál z mámina prsu.

Když mi byly tři, jedli jsme ve školce vanilkovou zmrzlinu a Matias Andersson si pšoukl a to je moje první vzpomínka na jídlo: chuť vanilkové zmrzliny už navždycky spojená se závanem stagnující stolice z dětských střev.

U babičky na chatě nedaleko Borensbergu, na Motalské, jsem jedl skořicové šneky, co chutnaly po plesnivé podlaze v podkroví a po nenechavých nikotinových prstech mého nevlastního dědečka.

V dětském domově, který babička vedla, jsem se jí v kuchyni často pletl pod nohama. Vzpomínám si, jak jsem ji zespodu pozoroval, když urputně míchala obsah hrnců, na obličejí jí vyrážely kapičky potu a celé její stopadesátikilové tělo se naklánělo dopředu a dozadu. K nosním dírkám se mi nesla vůně falunského salámu, který syčel na másle, a zadělávaných těstovin se smetanou a já babičku tahal za sukně, loudil jsem sousta jako hladový pes a také jsem se jich vždycky dočkal.

Štěstí v ústech.

Neštěstí zažehnáno. A její odulé paže, které míchaly a míchaly a míchaly obsah hrnců.

Jedl jsem losy.

Když měli můj táta a prastrýcové volno, vyráželi do lesů, které kdysi patřily rodině, uléhali do trávy, mačkali spouště a stříleli srnky, losy a zajíce.

Jedl jsem husté polévky, jejichž neurčitá chuť mě nutila snít o babiččiných bramborácích a krkovičce nadívané sušenými švestkami s jablečnou omáčkou.

Jedl jsem tuhé losí steaky a vzpomínal při tom na zapečené zeli s mletým masem a hnědou omáčkou ochucenou rajčaty, jak je dělávala druhá babička, na zelné závitky a masové kuličky nebo na maminčiny boloňské špagety, když je párkrát připravila s mletým hovězím masem z obchodu.

Jedl jsem kachny, které máma a táta vykrmovali na kanálu Göta. Jedl jsem je nasolené, pečené, nacpané do klobás, ale nepamatuju si, že bych někdy ochutnal kachní játra.

To přišlo až později, po onom večeru u Arzaka.

Babička stávala u sporáku. Celé dny.

Sice u něj neumřela, ale moc k tomu nechybělo.

Před čím utíkala? K hrncům, k usrkávání a ochutnávání? K nestálému pečení a vaření, smažení, zavařování a nakládání?

Co viděla, a přála si, aby to byla neviděla?

Jaké odpovědnosti se vyhýbala?

Vím, že i máma se u plotny vždycky snažila ze všech sil, ve všem se vždycky snažila; míchala těsto na vafle, plnila mrazák domácí zmrzlinou, pokoušela se upravit losí játra k požitelnosti tím, že je namáčela na celý den do mléka, ale nedařilo se jí to.

Pokaždé se něco pokazilo, už dávno se něco pokazilo, takže mě pak brávala do restaurace Hamlet v centru Linköpingu, zařízení ve středověkém stylu, a tam jsme jedli steaky se zeleným pepřem, které dnes už nemají na jídelním lístku. Sedávali jsme s mámou v dřevěných kójích s výhledem do ulice Svatého Larse, já blondatý a kudrnatý, bylo mi sedm, osm, devět, deset let, jedl jsem omáčku se zeleným pepřem navíc a potil jsem se, vnímal jsem, jak moje přecitlivělé chuťové pohárky jásají, cítil jsem, jak se svět kolem stolu zhušťuje, jak něco mizí, něco, o čem jsem nic nevěděl a ani vědět nechtěl.

Ještě ne.

Zatím jsme zkrátka jen seděli uprostřed rytířských brnění, mečů a tmavého dřeva, máma a já. Oheň plápolal, baldachýny a balustrády bíle zářily a my jedli.

Jedli jsme filet mignon black & white. A jako zákusek zmrzlinu s čokoládovou polevou. Po neviditelných nebeských drahách, které znala jenom máma, do restaurace putovaly pusinky velké jako fotbalové míče a spousta oplatek v čokoládě.

Jedl jsem mámin pohled. Unavený, vzdorovitý. Měl jsem dojem, že se nikdy necítí ve své kůži, jako by obtěžovala okolí už jen tím, že žije. A pak tu byl další pocit, ukrytý za všemi ostatními: stud. Ten zatracený, nespravedlivý stud, a já se snažil sníst i ten, i když jsem tehdy ještě ani nevěděl, co to slovo znamená.

Jedl jsem těstovinový nákyp ve škole v Ljungsbro, s Thomasem Marmolinem jsme plavali a běhali a potom závodili, kdo toho víc sní.

Anebo nezávodili?

Jedli jsme s chutí a narostly nám pupky. A když se máma s tátou konečně rozvedli, jedl jsem připálené maso s gorgonzolovou omáčkou.

Neměli jsme peníze.

Vůbec žádné.

Měli jsme dveře, ale ty jako by nikam nevedly. Dům na Andersově ulici v Ljungsbro jsme museli prodat.

Přestěhovali jsme se na ulici Pallasvägen, do přízemního bytu, který jsem nenáviděl.

Tady jsem jedl připálené, příliš drahé maso, hovězí svíčkovou.

Večeřeli jsme s mámou u starého lakovaného stolu z borového dřeva, seděli jsme naproti sobě, östergötlandský soumrak za oknem byl nestydatě tmavý a my oba tehdy možná cítili: to se nějak vyřeší. Bylo mi čtrnáct a připadalo mi, že všechno bude v pořádku.

Hamlet ještě nezavřel, takže všechno musí být v pořádku.

Jedl jsem tagliatelle s nakládanými žampiony, crème fraîche a slaninou, to bylo na ulici Drottninggatan v centru Linköpingu, v pronajatém třípokojovém bytě zdobeném okázalými štukami.

Ten byt jsem nám opatřil já. Část nájmu jsem platil z peněz, které jsem vydělal, když jsem učitelce biologie Inze Schoougové pomáhal na jejím statku.

Nebo to bylo už předtím?

U jedné mladé doktorky v Hjulsbro jsem jedl ratatouille a v obrovské vile mladého doktora ve Wimanshällu zase maso okořeněné růžovým pepřem.

Jedl jsem a byl jsem jim vděčný a oni ke mně byli moc milí. Vzpomínám si, jak si otec toho doktora, muž uznávaný v celém městě, přečetl nějaký text, který jsme s jeho synem sepsali, a řekl: „Umíš psát. Jde ti to dobře.“

Jedl jsem jeho slova. Jedl jsem chválu, kterou mě zahrnul.

A jím je i teď, mnoho let poté, co zemřel na rakovinu slinivky.

Jedl jsem také kuřecí polévku s kari, bylo to v sociálním bytě, o nějž jsem se dělil se Sverkerem Claessonem. Toho po dopravní nehodě trápily bolesti krční páteře, a tak si na záchodě schovával kufr plný analgetik.

Když jsem měl kocovinu, jedl jsem jeho tabletky.

Potom jsem jednoho slunečného dne koncem června jedl dort na jeho pohřbu, protože se během oslav slunovratu zabil při autohavárii.

Bylo mu sotva dvacet, Sverkerovi, a já na sluníčku před kostelem jedl slaný dort a přísahal si, že naplno využiju každou vteřinu svého života, protože jsem věděl, že v tom autě, v té márnici, v té osamělé bedně pod dvěma metry prvotřídní ornice jsem se stejně dobře mohl ocitnout i já.

Onoho léta jsem také v šest hodin ráno v ulicích jakéhosi španělského města jedl bagetu s grilovanou uzenou kotletou. Spolu se dvěma dalšími kamarády, kteří byli dosud naživu. Jedl jsem a ne skutečně opilý jsem se s nimi toulal ulicemi mokkými po dešti a potom jsme spali v autě a potom jsme to celé opakovali znovu a znovu.

V jednom klubu v Barceloně jsem o pár týdnů později snědl nějaké jiné tabletky a všichni společně jsme vytryskli do noci.

Byl jsem mladý a pocítil jsem svou smrtelnost.

Ale co jsem o ní věděl?

Jedl jsem chleba s fetou, snídal jsem u kuchyňského stolu tvých rodičů a oni mě tam nechťeli, chtěli někoho jiného, kohokoli, jenom ne kluka z dělnické rodiny s dlouhými vlasy a uměleckými ambicemi.

Tvůj otec mě nechťel.

Ale tys mě chtěla.

Viděl jsem v tobě sám sebe.

Mámu.

Je to tak jednoduché a očividné, ale já byl úplně slepý.

Spolu jsme jedli těstoviny se sardinkami v Berlíně a kuřecí čínu v restauraci Hannas krog na Skånské ulici ve Stockholmu, dávno předtím, než se čtvrt proměnila v módní SoFo.

Tebe celou jsem jedl na podnájmu ve fredhällském bytě, který patřil jakési paní jménem Citrónová.

Jedl jsem tebe. Před čím jsme utíkali, za čím se v té cizí posteli hnala naše k sobě se tisknoucí, zpocená těla, za neustálého houkání autoalarmu, který se odmítal smířit s tím, že listopadový déšť může být ve Stockholmu silný a úporný?

Kam jsme mířili, miláčku?

A potom jsme jednou večer, pár měsíců po mých triadvacátých narozeninách, jedli krevety v restauraci Arzak.

My a nikdo jiný jsme se ocitli právě tam, v té místnosti.

A vraceli jsme se tam zas a zas.

Jedl jsem krevety se špenátem, s nudličkami vepřové slaniny a vším tím ostatním. Jedl jsem a jedl a jedl a potom jsem přitulený k tobě usnul na prostěradle se skvrnami od spermatu, ve špinavém pokojíku s betonovými zdmi ve zdaleka nejlevnějším hostelu ve městě.

Psal jsem o jídle.

Will write for food!

A jedl jsem bílé lanýže v La Morra, jedl jsem kaviár u stolu s vyhlídkou na Central Park, jedl jsem grilované sele marinované v chilli směsi podle tajné receptury v balijském Ubudu. Tam jsem jedl i kachnu pečenou čtyřicet hodin v zahlobené peci, což ji zbavilo zlých mořských duchů, kteří se mohli usídlit v jejím těle.

V restauraci Paus na ulici Rörstrandsgatan jsem jedl holuba étouffé s hříbký. Znovu a znovu jsem si pochutnával na grilovaných kachních jatýrkách, která mi s mastnými fanfárami klouzala do úst a která jsem zapíjel doušky Château d'Yquem prvotřídních ročníků.

Jedl jsem křupavé vepřové v Kuala Lumpuru, sušený koňský penis a spoustu žraločích ploutví v Hongkongu. Jedl jsem plátky zlata

a ušně v Macau, vepřové ocásky v Erreterii, pakambalu v Getarii, biftek ze staré krávy v Axpe, vilejše v barcelonské restauraci Rías de Galicia. Možná jsem měl ochutnat taky vaginu v Bangkoku?

Zkusil jsem to?

Dobrá, změníme téma.

Jedl jsem tam vepřová střeva. A kraba na kari. A letecky dováženou burratu a salát s medúzami. U bazénu hotelu Oriental jsem četl Tima O'Briena a jedl při tom pomelový salát.

Jedl jsem a jedl.

Jedl jsem langustu s mořským salátem u dnes už zesnulého Santiho Santamarii v Sant Celoni, jedl jsem makrelu u Carmeho Ruscalledy v San Pol de Mar. Biftek u Lugera v Brooklynu, fazole v Tolose, kaviár v Římě, v Miláně i u Jeana-Georgese nedaleko náměstí Columbus Circle. V Le Gavroche v Londýně jsem s nakladatelem Nickem Sayersem, který kromě mých vydává i knihy Stephena Kinga, jedl krvavé divoké ptáky.

U rodiny Martelliových v Lari jsem jedl nejlepší semolinové těstoviny na světě, nejlepší chleba pod sluncem jsem našel u Appolonie Poilánové v Saint-Germainu a u šíleného Josého v Guijuelu jsem objevil šunkovou a salámovou nirvánu.

Projedl jsem se k přátelství s některými nejlepšími kuchaři planety. Projedl jsem se k jejich respektu. Projedl jsem se do porot prestižních gastronomických soutěží, jedl jsem, psal jsem, dostával jsem za to, co jsem o jídle psal, ceny, a nikdy jsem neměl dost.

Chtěl jsem víc a víc a víc.

Ve společnosti jednoho kamaráda bankéře jsem v El Bulli snědl a potom skoro vyzvracel divokou ústřicí obalenou v tučné šunce pata negra.

V El Bulli jsem jedl sedmkrát a pokaždé jsem cítil, jak mi tepnami plnými endorfinů proudí vzpomínky na Arzakovy krevety.

Na Lilla Nygatan na stockholmském Starém městě jsem u Björna s Danielem jedl humra severského, na Kungsholmenu u Johanova kuchyňského stolu kůzlečí nožičky. Jedl jsem v baru u Dahlgrena mezi miliardáři, jedl jsem na Jávě za brumláni dřímající sopky, v Kambodži jsem jedl rozbředlé kari a slyšel při tom doznívající křik mučených vězňů.